

เรื่อง ในหลวงกับการเสด็จกำแพงเพชร ครั้งที่ 3 เสด็จพระราชดำเนินพระราชทานธงลูกเสือชาวบ้าน



### รายละเอียด

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชได้เสด็จพระราชดำเนินเมืองกำแพงเพชร เป็นครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2521 โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรได้เสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้านของอำเภอต่าง ๆ 117 รุ่น ณ อำเภอเมืองกำแพงเพชร และทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเข้าเฝ้ารับเสด็จอยู่ในบริเวณนั้น ในครั้งนั้นได้มีราษฎรกิโละ 2 บ้านกิโละ 3 บ้านกิโละ 6 และชาวบ้านใกล้เคียงในเขตอำเภอเมืองกำแพงเพชรได้กราบบังคมทูลของพระราชทานให้ทรงช่วยเหลือจัดหาหน้าให้ราษฎรเพื่อใช้ในการเพาะปลูก และอุปโภคและบริโภคได้ตลอดทั้งปี เมื่อพระองค์ได้ทรงทราบถึงทุกข์ของชาวบ้านกำแพงเพชร จึงได้ทรงให้กรมชลประทานดำเนิน “โครงการพระราชดำริคลองท่อทองแดง” เพื่อนำน้ำจากแม่น้ำปิงไปยังเมืองบางพาน อำเภอพรานกระต่าย อันเป็นการแก้ปัญหาขาดแคลนน้ำทำนาเช่นเดียวกับอดีต พระราชดำริอันล้ำเลิศของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานแผนที่เส้นทางคลองส่งน้ำให้แกกรมชลประทาน

เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2521 เพื่อขุดลอกแนวคลองท่อปุพระยาร่วง ซึ่งมีมาแต่ครั้งโบราณแล้ว นำน้ำจากแม่น้ำปิงเข้ามาใช้แก้ปัญหาขาดแคลนน้ำในการทำนาตามที่ราษฎรบริเวณนี้ได้ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาทรงทราบแนวคลองดังกล่าวได้สร้างแล้วเสร็จตามโครงการ (พ.ศ.2524-2528) สร้างความร่วมมือเป็นสุขแก่ประชนกรในอาณาบริเวณนั้นหลายพันครัวเรือน แต่เดิมมีแนวคลองท่อปุพระยาร่วงจากกำแพงเพชรจนถึงบางพานตามที่ปรากฏในจารึกหลักที่ 13 พ.ศ. 2053 ซึ่งกล่าวถึงการบูรณะขุดลอกแนวคลองที่ถมหายนำไปเลี้ยงนาบริเวณเมืองบางพานให้เป็นนาเหมือนนาฝาย มิได้เป็นนาทางฟ้าเหมือนเมื่อสมัยเกือบ 500 ปีมาแล้วนั้น “ท่อปุพระยาร่วง” เป็นคลองชลประทานปรากฏนามในจารึก พ.ศ. 2053 บนฐานเทวรูปพระอิศวร พบที่เมืองโบราณกำแพงเพชร ปัจจุบันเทวรูปนี้ประดิษฐานอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจังหวัดกำแพงเพชร ความตอนหนึ่งกล่าวว่า “...หนึ่งท่อปุพระยาร่วงทำเอาน้ำไปเลี้ยงบางพานนั้นก็ถมหายสิ้น และเขาซ่อมทำนาทางฟ้า และหาท่อนั้นพลกระทำเอาน้ำไปเลี้ยงนาให้เป็นนาเหมือนนาฝายมิได้เป็นนาทางฟ้า อันทำทั้งนี้ถวายพระราชกุศลแด่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทั้งสองพระองค์...” แนวคลองท่อปุพระยาร่วงจากกำแพงเพชรถึงบางพานนั้นตามปรากฏในจารึกหลักที่ 13 ยังมีร่องรอยปรากฏให้เห็นในภาพถ่ายทางอากาศ และยังคงสภาพให้เห็นได้ในภูมิประเทศ และเป็นแนวเดียวกันกับแนวที่เชื่อกันมาในอดีตว่าเป็นถนน นั่นคือ “ถนนพระร่วง” ซึ่งเชื่อมโยงจากเมืองสุโขทัยไปยังเมืองศรีสัชนาลัยทางด้านเหนือ และเมืองกำแพงเพชรทางด้านใต้ ตามแนวคันคลองและตำแหน่งเดียวกันกับถนนพระร่วงจากกำแพงเพชรจนถึงบางพาน ปัจจุบันนี้เป็นแนวคลองชลประทานตามพระมหากรุณาธิคุณที่พระราชทานความร่วมมือแก่พสกนิกรดังกล่าว เป็นผลจากพระปรีชาสามารถส่วนพระองค์ โดยทรงใช้ภาพถ่ายทางอากาศและแผนที่ศึกษาแนวคลองและพระราชทานพระราชดำริให้สร้างคลองตามตำแหน่งและวิธีการเช่นเดียวกับอดีต ซึ่งเป็นการอนุรักษ์คลองชลประทานโบราณสมัยสุโขทัยนี้ไว้ เป็นการเริ่มต้นและเป็นตัวอย่างของการอนุรักษ์และพัฒนาร่องรอยในอดีตให้คงอยู่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติไทยสืบต่อไป และช่วยแก้ไขปัญหขาดแคลนน้ำ นำความร่วมมือเป็นสุขมาสู่ปวงประชาของพระองค์ได้ในเวลาเดียวกัน การเสด็จพระราชดำเนินเมืองกำแพงเพชรทั้ง 3 ครั้ง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอันล้นพ้น และเป็นความปลื้มปิติที่ชาวกำแพงเพชรยังคงจดจำอยู่ตลอดกาลอย่างมิรู้ลืมเลือน

คำสำคัญ : ในหลวงเสด็จกำแพงเพชร

ที่มา : กองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร. (2557). ประวัติศาสตร์เมืองกำแพงเพชร ยุคหิน-ปัจจุบัน (เรียบเรียงจากการสัมภาษณ์และทบทวน เมื่อวันที่ 27-28 กันยายน 2557). กำแพงเพชร: กองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร.

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2020-02-18



[https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page\\_id=1287&code\\_db=610001&code\\_type=01](https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=1287&code_db=610001&code_type=01)

The Office Of Academic Resource Information And Technology